

Прочетете внимателно текста и отговорете на въпросите.

По обяд, тъкмо когато се очакваше слънцето да грее най-силно, горещината намалая, а сетне духна вятър. Изглежда, прекаленото затопляне през последните дни щеше да докара лошо време. Вятърът все още бе ленив, но вече се долавяха резливи струйки. После се появиха облаците, появиха се като че ли от нищо — от едно малко, едва забележимо облаче, което изведнъж започна да расте.

В края на последния час, когато Елена раздаваше на учениците си тетрадките с контролното по математика, стана ясно, че идва не само дъжд, а може би и буря. Облаците покриваха цялото небе, което се виждаше от прозорците на класната стая. Навън вятърът вече превиваше дърветата и до Елена достигаше разтревоженият шум на листата. От далечните мълнии стаята се пълнеше с виолетова светлина и ставаше още по-мрачно...

Докато Елена напусна сградата на училището, падаха вече първите капки. Тя беше само по рокля — сутринта нищо не предвещаваше такава буря — и дъждът щеше да я измокри, но въпреки това тя излезе. Колегите ѝ викнаха нещо след нея, но тя не ги чу. Капките бяха толкова едри, че удряха като град по раменете ѝ. Елена неволно се сви в очакване да плисне пороят, но ударите по раменете ѝ заредяха и преди още да е започнал истински, дъждът спря.

Беше невероятно всичко да се размине само с няколко капки. Улицата изведнъж се изпълни с шум. Светофарите сменяха цвета на кръглите си очи, колите спираха и потегляха, хората се трупаха пред белите, нашарени на ивици коридори или нетърпеливо прескачаха пътя на колите.

Елена се усмихна —тя съзнаваше, че без това забавяне на дъжда щеше в този миг да бъде вече като мокра кокошка, но представата за подобно премеждие само я развеселяваше. Нямаше никакво обяснение за неразумната си постъпка: нито можеше да знае предварително кога ще спре дъждът, нито пък изпитваше особено горещо желание да бъде изкъпана наред улицата... „Освен ако — помисли си тя, — освен ако вчерашното неидване на Андрей ме е развълнувало повече, отколкото предполагам.“ Като мислеше за Андрей, Елена повдигна глава и изненадана го видя. Той вървеше срещу нея и беше неизвестно откъде се е появил. Нищо вече не напомняше дъжда и бурята, изтънелите облаци се топяха някъде зад покривите, а над улицата грееше слънце. Елена спря на място, сякаш не можеше да повярва, че Андрей идва срещу нея, после радостна затича:

— Лошо момче! — глезено-строго извика тя. — Къде изчезна? Забрави ли, че на този свят има телефони?

— Виновен съм... забравих! Забравих, че има телефони!

— Добре че не заваля! — радостно въздъхна тя. — Ако беше заваляло, сигурно и днес нямаше да се видим!

— Аз спрях дъжда! — важно каза той. — Ако не бях аз, сега щеше да вали! И град щеше да падне!... Но го отмених!...

Тя го хвана под ръка и се притисна до него. Да върви всичко по дяволите! Много важно, че не е дошъл вчера. Нали сега е тук? Цял ден няма да го пусна, само трябва да позвъня на мама да не се тревожи, макар че тя пак ще се тревожи...

(По Павел Вежинов)

11.	Запишете следните съществителни: час, ръка, училище, ученик, цвят. А. в множествено число _____ _____ Б. в съчетание с числителното 2 (като го запишеш с букви) _____ _____	L/0/1/2 /3/4/5 L/0/1/2 /3/4/5	L/0/1/2 /3/4/5 L/0/1/2 /3/4/5
12.	Трансформирайте откъса в преизказно наклонение и го запишете: Капките удряха като град по раменете ѝ. Елена неволно се сви в очакване да плисне пороят, но дъждът спря. Улицата изведнъж се изпълни с шум. Светофарите сменяха цвета на кръглите си очи, колите спираха и потегляха, хората нетърпеливо прескачаха пътя на колите. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L/0/1/2 /3/4/5/6 /7/8	L/0/1/2 /3/4/5/6 /7/8
13.	Запишете по един пример на глаголните времена, употребени в текста: Минало неопределено - _____ Минало предварително - _____ Минало свършено - _____ Минало несвършено - _____ Бъдеще - _____ Бъдеще в миналото - _____	L/0/1/2 /3/4/5/6	L/0/1/2 /3/4/5/6

14.	Запишете съдържанието на фрагмента без да използвате пряка реч: — Аз спрях дъжда! — важно каза той. — Ако не бях аз, сега щеше да вали! И град щеше да падне!... Но го отмених!...	L/0/1 L/0/1/2 /3 L/0/1/2 L/0/1 L/0/1	L/0/1 L/0/1/2 /3 L/0/1/2 L/0/1 L/0/1
15.	Прочетете изречението и запишете верните твърдения от дадените в скобите: Цял ден няма да го пусна, само трябва да позвъня на мама да не се тревожи, макар че тя пак ще се тревожи. Това изречение е _____ (сложно съчинено, сложно съставно, сложно смесено) и се състои от _____ (две, три, четири, пет, шест) прости изречения.	L/0/1 L/0/1	L/0/1 L/0/1
16.	Препишете текста, като отстраните правописните, граматичните и пунктуационните грешки в него. В творбите си Павел Вежинов деликатно разказва за опасността от емоционалното обедняване на хората в удобната съвремената цивилизация. Вежинов пише проза в която случката „не сочи с пръст истината“, а предоставя на читателя възможност да я открие сам.	L/0/1/2 /3/4/5 L/0/1	L/0/1/2 /3/4/5 L/0/1

17.	Назовете и запишете заглавия на 3 лирически творби от Българската литература, в които основното чувство е любов към Родината, към родното място, като посочите и авторите на произведенията.	L/0/1/2 /3	L/0/1/2 /3												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="331 320 411 409">№</th> <th data-bbox="411 320 794 409">Заглавие</th> <th data-bbox="794 320 1217 409">Автор</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="331 409 411 499">1</td> <td data-bbox="411 409 794 499"></td> <td data-bbox="794 409 1217 499"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="331 499 411 589">2</td> <td data-bbox="411 499 794 589"></td> <td data-bbox="794 499 1217 589"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="331 589 411 678">3</td> <td data-bbox="411 589 794 678"></td> <td data-bbox="794 589 1217 678"></td> </tr> </tbody> </table>	№	Заглавие	Автор	1			2			3			L/0/1/2 /3	L/0/1/2 /3
№	Заглавие	Автор													
1															
2															
3															
18.	Свържете със стрелки съответствията: автор - герой <table border="1"> <tbody> <tr> <td data-bbox="331 757 778 801">Иван Вазов</td> <td data-bbox="786 757 1217 801">Ралица</td> </tr> <tr> <td data-bbox="331 801 778 846">Алеко Константинов</td> <td data-bbox="786 801 1217 846">Шибил</td> </tr> <tr> <td data-bbox="331 846 778 891">Елин Пелин</td> <td data-bbox="786 846 1217 891">Бойчо Огнянов</td> </tr> <tr> <td data-bbox="331 891 778 936">Йордан Йовков</td> <td data-bbox="786 891 1217 936">Хаджи Димитър</td> </tr> <tr> <td data-bbox="331 936 778 981">Христо Ботев</td> <td data-bbox="786 936 1217 981">Андрешко</td> </tr> <tr> <td data-bbox="331 981 778 1025">Пенчо Славейков</td> <td data-bbox="786 981 1217 1025">Бай Ганьо</td> </tr> </tbody> </table>	Иван Вазов	Ралица	Алеко Константинов	Шибил	Елин Пелин	Бойчо Огнянов	Йордан Йовков	Хаджи Димитър	Христо Ботев	Андрешко	Пенчо Славейков	Бай Ганьо	L/0/1/2 /3/4/5/6	L/0/1/2 /3/4/5/6
Иван Вазов	Ралица														
Алеко Константинов	Шибил														
Елин Пелин	Бойчо Огнянов														
Йордан Йовков	Хаджи Димитър														
Христо Ботев	Андрешко														
Пенчо Славейков	Бай Ганьо														
19.	Подчертай вярното съответствие ГОДИНАТА – СЪБИТИЕ от предложените варианти: 893 – а) покръстването на България; б) пристигане на учениците на Кирил и Методий в България; в) Всенароден събор в Преслав, утвърдил старобългарски език като език на богослужението в България. 1185 – а) България попада под византийско робство; б) България се освобождава от византийското робство в резултат на въстанието на Асеневци; в) Византийският император заповядва да се ослепят 14000 български войници. 1762 – а) написването на „История славянобългарска“ от Паисий Хилендарски; б) Първа легия на Георги Раковски; в) битка при Клокотница. 1848 - роден е а) Христо Ботев, б) Иван Вазов, в) Васил Левски. 1860 – а) написването на „История славянобългарска“ от Паисий Хилендарски; б) Българският Великден; в) султански ферман за създаване на Българска екзархия. 1870 - а) отпечатването на „История славянобългарска“; б) Кърваво писмо; в) султански ферман за създаване на Българска екзархия. 1876 – а) Априлското въстание; б) битка на връх Шипка; в) създаване на Българската екзархия. 1879 – а) създаване на Априловската гимназия в Габрово; б) Търновска конституция; в) Берлински конгрес. 1908 – а) Съединението; б) Декларация за независимост на България; в) Междусъюзническа война.	L/0/1/2 /3/4/5/6 /7/8/9	L/0/1/2 /3/4/5/6 /7/8/9												

